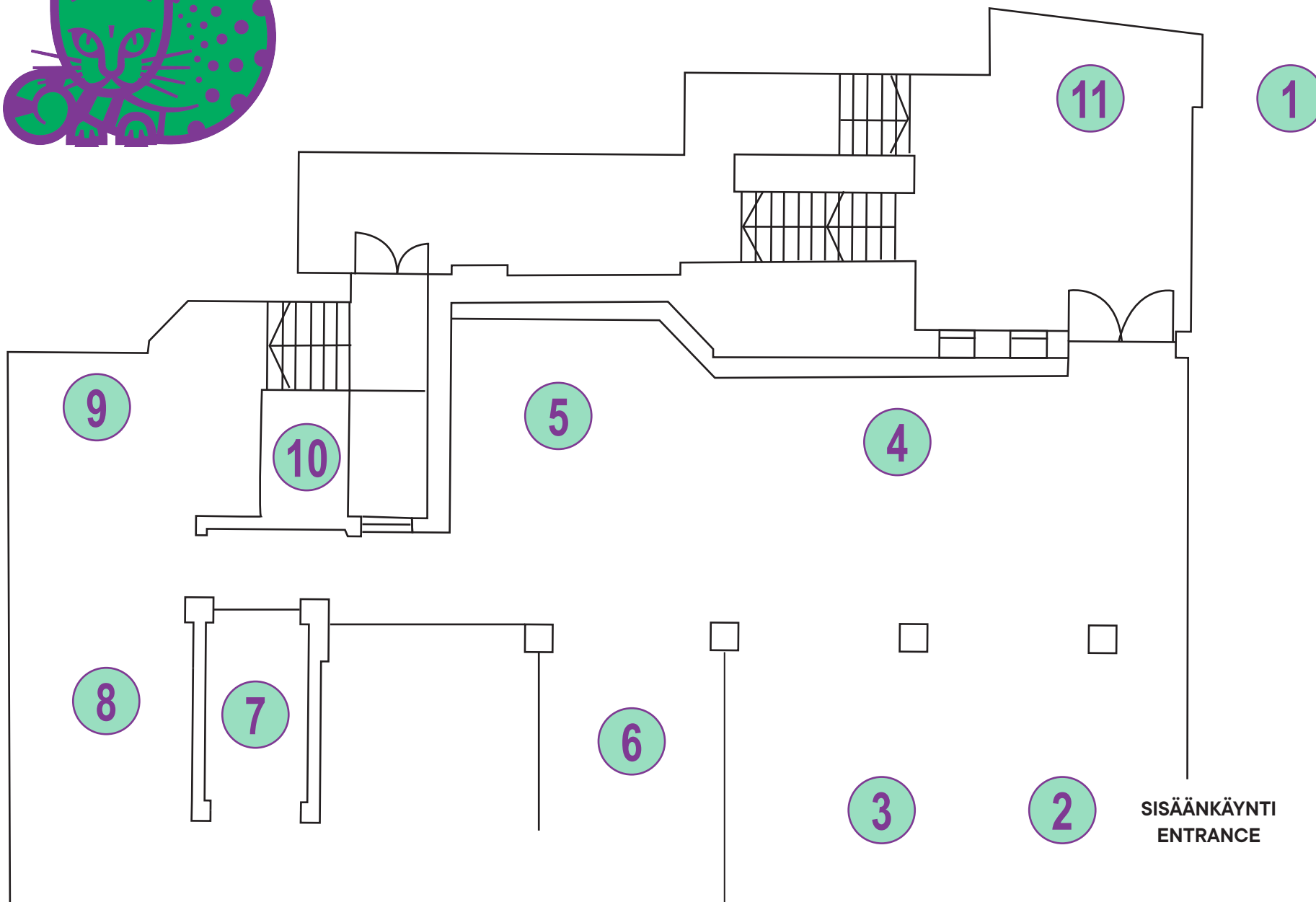

1.SIMO RIPATTI, Mennyt, 2025

"Teos kuvaa yritystä sanallistaa muiston kadottamisen pelkoa. Kyse ei sinänsä ole unohtamisesta, vaan siitä kuinka muistiin tukeutuva havainnointi sekä suhde muiston kohteeseen vaikuttavat muistikuvan luotettavuuteen. Muisto muodostuu jo alun perinkin havainnon asemasta todellisuuteen liittymisessä, toisaalta inhimillisen epävarmuuden ja tapahtumien sattumanvaraisuuksista."

TEHTÄVÄ: Oletko koskaan kuullut tai lukenut valemuistoista? Voit etsiä netistä tietoa, mutta muista lähdekritiikki. Aihe on kiinnostava, mutta aika monimutkainen. Joten kaikki sivustot ja artikkelit eivät ole luotettavia. Jos opiskelet lukiossa, voit kysäistä aiheesta koulusi psykologian opettajalta.

TOINEN TEHTÄVÄ: Onko sinulla kokemusta muistisairaudesta lähipiirissäsi? Millaisia ajatuksia muistisairaudet herättävät sinussa? Entä oletko miettinyt omaa vanhenemistasi? Pohdi, millainen olisi hyvä vanhuus.

2. JONNA SUURHASKO, Dribble of Being, 2025

"Luonnosta löytyvät mikromaailmat ja erilaisten paikkojen omaleimaisuudet ovat Suurhaskosta kiehtovia. Joen mutkassa voi olla kokonainen maailma, johon voi pysähtyä viettämään aikaa. Sinne on kertynyt puita yläjuoksulta, jotka ovat sammaloituneet kivien väliin ja joen pohjassa oleva hiekka nostaa vihreyttä esiin. Taiteilija siirtää tätä tunnelmaa

teoksiinsa kaikessa hiljaisuudessa. Luonto ei ole hänelle vain metsässä, vaan jokaisessa ruohon korressa, joka kurkottaa asfaltin raosta kohti aurinkoa."

Luontoaiheen lisäksi taiteilija pohti tätä teosta työstäessään vanhenemista. Ne, jotka saavat elää todella vanhoiksi, saattavat elämänsä loppuvaiheilla joutua viettämään pitkiä aikoja vuoteessa, pää tyynyllä. Samoin kuin nuoremmista ihmisistä he, jotka sairastuvat hyvin vakavasti.

TEHTÄVÄ: Tarkastele kolmea valkeaa tyynyä vähän lähempää. Kumpi teema sinua puhuttelee enemmän; luonto vai vanhenemiseen tai vakavaan sairastumiseen liittyvät kysymykset?

3. ANTTI IMMONEN, Peilisolusolu, 2025

Astuessasi sisään tähän teokseen, voit kokea äärettömyysillusion.

"Teos pohjaa aivojen peilisolujärjestelmään – hermosoluihin, jotka aktivoituvat sekä omassa toiminnassa että toisen toimintaa tarkkaillessa. Niiden on arveltu olevan biologinen perusta empatialle, jäljittelylle ja sosiaalisen ymmärryksen synnylle. Kehonkieli, mikroilmeet ja jaettu tilallinen kokemus tukevat toisen asemaan asettautumista. Missä määrin ymmärrämme toista ja missä vaiheessa näemmekään vain itsemme? Onko vuorovaikutus aitoa vai peilautuuko meille

vain omat eleemme ja odotuksemme? Peilisololu muistuttaa, että käsitykset itsestä ja toisesta rakentuvat samanaikaisesti – erillisinä ja toisiinsa heijastuvina. Myös taidekokemus on mielen sisäistä simulaatiota, jossa katsoja tulkitsee, mitä, miten ja miksi. Teos kysyy, mikä mahdollistaa yhteyden toiseen vai jääkö jokainen lopulta oman kuplansa sisään – omaan peilisolusaliinsa."

POHTIMISTEHTÄVÄ: Oletko kuullut tai lukenut, että hyvin usein saatamme heijastaa omia tunteitamme toisiin ihmisiin? Tämä vaikuttaa siihen, millaisia tulkintoja ja oletuksia teemme toisen ajatuksista tai tunteista. Toisten tarkkailua tapahtuu sekä sanattomasti (ilmeitä ja kehonkieltä tulkiten) että keskustelemisen yhteydessä. Monesti ylitulkitsemme ja käsitämme väärin ilman, että sitä itse tiedostamme. Voidaankin miettiä, että osaammeko esimerkiksi oikeasti kuunnella toisen ihmisen puhetta ilman, että samaan aikaan mietimme, mitä itse aiheesta ajattelemme? Kuuntelemiseen keskittymistä voi hankaloittaa myös, jos samalla suunnittelemme sitä, mitä itse aiomme seuraavaksi sanoa.

Omia kuuntelutaitojaan ja tunneälyään voi aina kehittää. Se onkin sitä elinikäistä oppimista, missä kukaan ei voikaan tulla täysin valmiiksi. Takapakkeja tapahtuu välillä, se on ihan inhimillistä.

Voit rauhassa tutkiskella, miettiä ja käsitellä omia tunteitasi (itsereflektio). Yritä ymmärtää, miksi toimit toistuvasti tietyillä tavoilla eri tilanteissa. Miten reagoit eri asioihin ja ihmisiin – ja mistä syistä teet niin. Mitä kokonaisvaltaisemmin pääsee selville omista tunteistaan, niin ehkäpä sitä vähemmän niitä heijastaa muihin ihmisiin. Samalla kenties kehittyy avoimemmaksi kuuntelijaksi, ymmärtäen paremmin myös omista mielipiteistä eriäviä näkökulmia.

JATKOTEHTÄVÄ: Muistele tilannetta, jossa olet luullut toisen olevan loukkaantunut tai suuttunut sinulle jostakin. Olet päättellyt niin esimerkiksi siitä syystä, että toinen on ollut tavallista hiljaisempi tai hänen kehonkielensä on näyttänyt mököttävältä. Miten tilanne on jatkunut? Oletko puolestasi itse loukkaantunut, ärsyyntynyt tai suutahtanut siksi, koska toinen vaikuttaa olevan vihainen sinulle ilman järkevää syytä? Mikä olisi mielestäsi paras tapa toimia tällaisessa tilanteessa?

Nimittäin toisinaanhan saattaa jälkikäteen käydä ilmi, että se toinen on sinä päivänä ollut vain tavallista väsyneempi tai häntä on vaivannut jokin asia, joka ei liity millään lailla sinuun. Joskus vaan tällaiset molemminpuoliset oletukset jäävät sanomatta ääneen, jolloin tilanteet jäävät vähän epäselviksi ja väärinkäsityksiä ehtii syntyä. Vaivaantunutta ilmapiiriä, hankalia jännitteitä ja luottamussäröjä on kuitenkin aina mahdollista korjata. Minkään ei tarvitse olla lopullista.

4. HANNA-KAISA KOROLAINEN, Living room in (fake) fur, 2025

Tässä ryijytekstiileillä päällystetyssä olohuoneinstallaatiossa karva kasvaa ns. väärissä paikoissa ja luonnon hallitsemattomuus ottaa vallan. Teoksella taiteilija haastaa kauneusihanteen, jossa luonnollinen karvoitus nähdään säädyttömänä ja vääränlaisena.

TEHTÄVÄ: Oletko törmännyt esimerkiksi somessa vaikuttajiin, joilla on pokkaa ja asennetta jakaa kuvia, joissa näkyy kainalo- tai säärakarvoja? Mikä on oma suhtautumisesi kehon eri karvoihin?

5. ALEKSI MARTIKAINEN, Rauhallinen kohtaaminen, 2025

”Teoksen puunrungot liikahtelevat päämäärättömästi edestakaisin paikkaansa hakien. Liike on kulmikasta, ehkä hiukan hullunkurista. Puunrunkojen eleet tuovat mieleen hetkiä ilosta, ihmisten välisistä kohtaamisista, kompastumisista ja toiveista. Taiteilija tavoittelee hetkiä, joiden äärellä on hyvä ja levollista olla.”

Taiteilija on hyödyntänyt aikaisemman taideteoksensa puumateriaaleja ja moottoreita. Saatat ehkä erottaa, että hän on koonnut puunrungot ohuista puurimoista.

Tiesitkö, että taiteilijoille voi olla hyötyä siitä, jos heillä sattuu olemaan aiempaa vahvaa osaamista joltakin ihan eri alalta. Esimerkiksi ammatillinen toisen asteen tutkinto, joka ei liity taideopintoihin. Jos tarkastellaan esimerkiksi tätä teosta, sen toteuttamiseen on tarvittu mm. moottoreihin ja koodaukseen liittyvää osaamista. Puusepäntaidoista puhumattakaan. Ja jos katsotaan viereistä teosta "Living room in (fake) fur", niin sen toteuttamisessa voisi puolestaan olla apua tekstiilialan opinnoista.

TEHTÄVÄ: Tämä teos lähtee liikkumaan neljä kertaa tunnissa, aina neljäksi minuutiksi kerrallaan. Kun kierrät näyttelyä ja jossain vaiheessa kuulet moottorien ääntä, niin hakeudu uudestaan tämän luokse. Seuraa silloin puunrunkojen liikehdintää ja anna ajatusten rauhoittua – jos mahdollista.

TOINEN TEHTÄVÄ: Kirjoita lyhyt runo. Jos tiedät, miten tehdään haiku tai tanka, niin sellainenkin voisi sopia tähän hyvin. Kynän ja paperin voit käydä pyytämässä asiakaspalvelutiskiltä. Kirjoita runo mahdollisimman rennolla otteella ja matalalla kynnyksellä. Jos tuntuu, että se meinaa kuulostaa tekotaiteelliselta, niin älä välitä! Se voikin olla juuri sellainen, ihan tarkoituksella. Tärkeintä on yrittää unohtaa itsekriittisyys – edes hetkeksi.

6. RISTO PUURUNEN, PANU OLLIKAINEN, ANNINA MANNILA, Portti, 2025

Tämä installaatioteos on surrealistinen tila, jossa eri aikatasot sekoittuvat ja samalla sukelletaan ihmisen alitajuntaan. Voit istahtaa olohuoneen nojatuoliin, asettaa lasit päähäsi ja katsella mekaanista 3D-animaatiota. Kuuntele rauhassa teoksen äänimaisemaa. Kuljeskele, katsele ja tutkiskele. Käytä ihan yhtä lailla aikaa myös konehuoneen puolella. Myös siellä voit kokeilla, että miltä teos näyttää 3D-lasien läpi – ja ilman.

INFO: 3D-efekti syntyy yksinkertaistetusti jotenkin näin: 3D-lasien linssissä on eräänlaiset säleiköt. Toisessa linssissä ne ovat pystysuorat, jolloin valo pääsee läpi vain tietyllä tavalla. Toisessa linssissä säleiköt ovat puolestaan vaakasuorat, jolloin valo tulee läpi toisella tavalla. Tällä tavoin molemmat silmät näkevät samaan aikaan erilaisia "kuvia". Aivot yhdistävät ne kuvat keskenään, jolloin syntyy kolmiulotteinen vaikutelma. Voit kysyä aiheesta tarkemmin vaikka koulusi fysiikan opettajalta.

TEHTÄVÄ: Kiinnitä huomiota tämän kaksihuoneisen installaatioteoksen teknisiin yksityiskohtiin. Miten eri elementit on toteutettu ja miten ne on saatu pysymään käynnissä ja liikkeessä?

FILOSOFIAN OPISKELIJOILLE: Ikkunoiden varjonäkymistä saattaa tulla mieleen Platonin luolavertaus, jonka hän esitti Valtio-teoksessaan. Kuuluisalla klassikkovertauksella Platon havainnollisti ideaoppiaan.

Luolavertauksen pääpiirteet, yksinkertaistettu versio: Joukko ihmisiä oli elänyt koko ikänsä luolassa. Heidät oli kahlehdittu siten, että he pystyivät näkemään ulkomaailmasta vain varjot, jotka muodostuivat luolan seinälle, kun ihmiset tavaroineen ja kantamuksineen kulkivat luolan suuaukon ohi. Varjokuvien perusteella luolaan kahlehditut ihmiset muodostivat maailmankuvansa. Kuvitellaan, että yksi heistä pääsi luolan ulkopuolelle. Palattuaan hän kertoi, että heidän koko elämänsä ajan näkemänsä varjokuvat olivat vain pelkkiä varjoja todellisuudesta. Maailma on todellisuudessa jotain aivan muuta, paljon enemmän. Miten toiset todennäköisesti olisivat hänen kertomaansa suhtautuneet? Jos aihe kiinnostaa, lue lisää Platonista, aistihavainnoista, ideoista ja ideaopista.

7. MICHAL CZINEGE, Faraway, So Close!, 2025

Teos on tilallinen installaatio, jossa taiteilija pohtii havainnon ja todellisuuden olemusta sekä niiden rajoja suhteessa toisiinsa. Teos toimii valon, varjon, maalatun pinnan ja katsojan keskinäisessä vuorovaikutuksessa.

TEHTÄVÄ: Mikä on oma kokemuksesi, kun astut sisään teokseen ja katsot sen laajaa vaaleaa pintaa? Mitä tapahtuu, kun siirryt lähemmäksi ja kävelet tilassa?

”Varjojen tuoma visuaalinen informaatio toimii opasteena ympäröivän maailman hahmottamisessa. Ymmärrys varjojen käyttäytymisestä on niin syvälle juurtunut ihmisen arkipäiväiseen havaintojärjestelmään, että käsityskykymme joutuu koetukselle, kun asetelmassa tapahtuu odottamattomia muutoksia. Taiteilija nostaa esiin havaintokykymme rajallisuuden, mutta samalla kyseenalaistaa ajatuksen siitä, että olisi olemassa stabiili tila, jossa voisimme tarkkailla todellisuutta siitä irrallisena ja siihen vaikuttamatta. Sen sijaan olemassaolollamme on usein monitahoisia seurauksia vallitsevaan ympäristöön tavoin, joita emme itse kykene hahmottamaan.”

8. NANNA HÄNNINEN, References from the Desert #2, 2025

”Installaatio tutkii katsomiskokemusta ja suhdettamme luontoon ja meitä ympäröivään maisemaan. Dioraamamainen teos simuloi erilaisissa luontokohteissa kokemiamme katsomistilanteita. Taiteilijan valitsemat maisemat muistuttavat uhanalaisen ympäristön hauraudesta, ihmisen tuhotessa sitä vahingossa tai tahallaan.”

Taiteilija on rakentanut näyttelytilaan maiseman, jonka sisään voit kävellä pitkospuita pitkin. Valokuvat ovat Yhdysvaltojen kansallispuistoista. Valokuvien pintoja hän on työstänyt akryylimaalien ja pastellien avulla. Nämä kuvausmatkat suuntautuivat Arizonaan ja Utahiin. Arizonan osavaltiossa sijaitseva Saguaro National Park on saanut nimensä saguarokaktuksen mukaan. Alueella on vuoria ja aavikkoa sekä autiomaata. Hänninen kertoo, että hänen kuvausmatkansa ovat usein kestäneet noin kolme viikkoa. Työpäivissä on ollut tiukka rytmi: hän herää päivittäin ennen auringonnousua ja palaa majapaikkaansa vasta auringonlaskun jälkeen. Työskentelyolosuhteet ovat haastavat ja työ on fyysisesti erittäin raskasta.

TEHTÄVÄ: Tutustu teokseen ja pohdi omaa suhtautumistasi tämän päivän Yhdysvaltoihin.

9. KRISTIINA UUSITALO, Viattomuuden ulkorajat, 2025

Taiteilija saa inspiraationsa metsästä ja luonnosta. Hän on asunut lapsuutensa saarella Saimaalla. Taiteessaan hän haluaa tuoda näkyviin sitä muutosta, mitä luonnossa tapahtuu.

”Maailma on täynnä voimaa ja pakahduttavaa kauneutta – ja kauhua. Pelkoa ja surua menetyksestä. Tietoisuus arvokkaimman omaisuutemme meitä ylläpitävän luonnon tuhoutumisesta on tullut osaksi maalausteni kuvastoa.”

TEHTÄVÄ: Pysähdy teoksen äärelle ja katsele minkälaisia yksityiskohtia sieltä löytyy. Millaisena näet maalauksen? Millaisen ulottuvuuden lattialla olevat kuparilevyt tuovat maalaukseen ja samalla sinun kokemukseesi siitä?

10. MAIJA LAURINEN, Aavepiiput (Monotropa uniflora), 2025

“Aavepiiput (lat. Monotropa uniflora) ovat lehtivihreättömiä kasveja, jotka elävät poikkeuksellisesti hämärässä ilman fotosynteesin tuottamaa energiaa. Sen sijaan ne saavat ravintonsa puilta maaperän sienijuurten kautta. Aavepiippujen olemassaolo oli pitkään biologinen mysteeri, jonka avulla kasvien ja sienirihmastojen välillä tapahtuva näkymätön aineiden siirtyminen on saatu todennettua. Maaperän valtavien verkostojen vaikutus ulottuu kaikkialle maanpäällisiin ekosysteemeihin, myös meihin. Laurisen installaatio tarkastelee fyysisesti kokemusta sellaisesta, minkä voi tuntea mutta ei nähdä, huomata mutta ei hahmottaa, mistä ei voi saada otetta, vaikka se on voimakkaasti läsnä ja kytköksissä kaikkeen olemassa olevaan.”

TEHTÄVÄ: Astu sisään mustaan huoneeseen. Sinne saa mennä kolme ihmistä kerrallaan. Tätä taideteosta ei katsella, vaan sitä kuunnellaan ja koetaan kehon kautta. Älä pidä kiirettä, vaan seiso rauhassa paikoillasi, ihan hiljaa.

11. KAIJA HINKULA, Gardener, 2025

Tämän taiteilijan teokset ovat kuin kuvitteellinen leikkisä puutarha, jossa kasvatetaan haaveita ja unelmia.

TEHTÄVÄ: Millaisia unelmia sinun puutarhassasi kasvaa?

TOINEN TEHTÄVÄ: Löydätkö tästä teoksesta lempivärisi?

Oli suosikkivärisi mikä tahansa, niin onko se ehtinyt vaihtua monta kertaa elämäsi aikana?